

Opsparing af frihed

Skolens lærere og børnehaveklasseledere har fra og med d. 1. maj 2025 retten til at opspare frihed.

Friheden der kan opspareres optjenes som hhv. merarbejde og overarbejde konstateret ved normperiodens opgørelse, konverteret ulempe- og weekendgodtgørelse samt særlige feriedage.

Nedenfor kan du finde svar på hvornår dagene kan overføres til opsparingspuljen, antallet af dage, afvikling og løn.

Opsparing vedr. over- eller merarbejde

Overarbejde (arbejdstidsaftalens § 15)

Konstateres der ved normperiodens opgørelse overarbejde (arbejdstimer udover fuldtidsnormen) godtgøres timerne med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Merarbejde (arbejdstidsaftalens § 15)

Konstateres der ved normperiodens opgørelse merarbejde (arbejdstimer op til fuldtidsnormen) godtgøres timerne med afspadsering af samme varighed eller med timeløn.

Det er ledelsen der beslutter om overarbejde og merarbejde udbetales eller afspadseres.

Opsparing af over- eller merarbejde

Over- eller merarbejde der ved normperiodens opgørelse ikke udbetales, har den ansatte ret til at overføre til opsparingspuljen.

Eksempel på konstateret overarbejde:

Ved opgørelse af skoleåret 24-25 konstateres der 10 overarbejdstimer.

Overarbejdstimerne med et tillæg på 50 pct. skal enten udbetales eller afspadseres.

Vælges afspadsering har den ansatte fra opgørelsestidspunktet retten til at overføre timerne til opsparingspuljen.

(Ovennævnte gælder også ved merarbejde, dog uden et tillæg på 50 pct.)

Opsparing vedr. ulempegodtgørelse og weekendgodtgørelse

Ulempegodtgørelse (arbejdstidsaftalens § 20)

For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 eller i weekender, på sønehelligdage, grundlovsdag efter kl. 12 samt juleaftensdag efter kl. 14 ydes et tillæg svarende til 25 pct. af nettotimelønnen inkl. faste tillæg, dog mindst 32,77 kr. (grundbeløb 31. marts 2012).

Ulempegodtgørelsen kan efter aftale mellem ledelsen og læreren konverteres til afspadsering.

Weekendgodtgørelse (arbejdstidsaftalens § 21)

Arbejde i weekender eller på sønehelligdage godtgøres med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Der ydes herudover tillæg efter § 20.

Hovedreglen er altså at ulempegodtgørelse udbetales, men kan aftales til afspadsring, mens hvad angår weekendgodtgørelse, har ledelsen retten til at beslutte hvorvidt godtgørelsen udbetales eller afspadsres.

Opsparing af ulempe- og weekendgodtgørelse

Skyldig ulempe- og weekendgodtgørelse konstateret ved normperiodens opgørelse kan udbetales eller overføres til afspadsring i den efterfølgende normperiode.

Er timerne ikke afspadsret i den efterfølgende normperiode skal den ansatte give meddelelse om opsparing inden afspadseringsfristens udløb, ellers godtgøres timerne med udbetaling.

Eksempel på optjente weekendtimer

Ved opgørelse af skoleåret 24-25 konstateres der 8 weekendtimer der i normperioden ikke er udbetalt og ikke afspadsret.

Weekendtimerne med et tillæg på 50 pct. skal enten udbetales eller afspadsres.

Vælges afspadsring overføres timerne til den kommende normperiode (skoleåret 25-26). Sker afspadsringen ikke i skoleåret 25-26 har den ansatte retten til at overføre timerne til opsparingspuljen.

(Ovennævnte gælder også ved optjent ulempegodtgørelse, dog uden et tillæg på 50 pct.).

Særlige feriedage

Den ansatte kan opspare særlige feriedage optjent i henhold til ferieaftalen.

Særlige feriedage optjenes i et kalenderår og afholdes i det følgende ferieafholdelsesår der starter d. 1. maj og slutter d. 30. april.

Særlige feriedage der er afviklingsmodent kan opspares.

Den ansatte skal give meddelelse om særlige feriedage der ønskes opsparet i perioden 1. maj – 31. december – altså inden d. 1. september i afholdelsesperioden for særlige feriedage.

Eksempel:

Særlige feriedage optjent i optjeningsåret 2024 og som kan afvikles i perioden 1. maj 2025 – 30. april 2026 skal hvis den ansatte meddeler det inden d. 1. september 2025 overføres til opsparingspuljen.

OBS vedr. de særlige feriedage overført til opsparing

Overføres dagene til opsparingspuljen, mister ledelsen retten til d. 1. januar at varsle dagene til afholdelse.

Opsparede særlige feriedage kan betyde en forøgelse af skolens feriepengeforpligtigelse der påvirker skolens driftsresultat. Omvendt må der formodes at hvis de særlige feriedage overføres til opsparingspuljen, sparer skolen på vikarløn på de dage der ikke afholdes frihed.

Da aftalen træder i kraft 1. maj 2025, er det kun særlige feriedage der er optjent i 2024 der kan overføres til opsparingspuljen. Særlige feriedage optjent tidligere kan ikke overføres til opsparingspuljen.

Antal dage i opsparingspuljen

Der kan til enhver tid maksimalt være opsparet frihed svarende til 15 dage, heraf maksimalt 8 dage optjent efter de arbejdstidsbestemte regler (overarbejde, merarbejde, ulempe- og weekendgodtgørelse).

Den opsparede frihed kan afvikles i timer eller dage.

Afvikling af opsparret frihed

Tidspunktet for afvikling af den opsparede frihed fastlægges på følgende måde:

1. Afvikling af opsparret frihed svarende til op til otte dage pr. kalenderår og med op til to dage i sammenhæng fastlægges ved aftale mellem ansættelsesmyndigheden og den ansatte. Afvikling sker i overensstemmelse med den ansattes ønsker i det omfang det er foreneligt med tjenesten.
2. Afvikling af øvrige opsparret frihed (fastlægges efter aftale mellem ansættelsesmyndigheden og den ansatte).
3. Bliver den ansatte syg inden en planlagt afvikling af frihed påbegyndes, har den ansatte ikke pligt til at påbegynde afviklingen.

Det er vigtigt at skolen ved opsparingsdage optjent med de arbejdstidsbestemte regler har styr på hvor mange timer dagene er opsparret med. Dette i tilfælde af at der sker ændring i beskæftigelsesgraden.

Opsparingspuljen kan som ovennævnte maksimalt bestå af 15 dage, hvoraf der maksimalt kan være 8 dage optjent efter de arbejdstidsbestemte regler.

Det vil sige at hvis der i opsparingspuljen er mindre end 8 dage optjent via de arbejdstidsbestemte regler, kan puljen med tiden fyldes op til maksimalt 15 dage med opsparede særlige feriedage.

Løn

Opsparret frihed optjent ved overarbejde, merarbejde eller weekendgodtgørelse afvikles med den sædvanlige løn på afviklingstidspunktet.

Opsparret frihed optjent ved ulempegodtgørelse afvikles med nettotimelønnen, ekskl. særlige ydelser mv. og ekskl. eget- og arbejdsgiverpensionsbidrag.

Opsparret frihed optjent ved særlige fridage afvikles med den sædvanlige løn på afviklingstidspunktet, dog som dagene er optjente. Det vil sige at hvis dagene er optjente med en anden beskæftigelsesgrad som på afviklingstidspunktet, skal der ved afvikling af de opsparede særlige feriedage beregnes en feriedifference.

Administration af opsparingsdage

For at administrere opsparingsdagene, er det vigtigt skolen holder regnskab med hvordan de opsparede dage er optjente, og også kan dokumentere optjeningen.

- Er det via ulempegodtgørelse, weekendgodtgørelse, mer- eller overarbejde. (Max 8 dage), eller er det via særlige feriedage.
- Beskæftigelsesgraden på optjeningstidspunktet – afspejler antal timer dagene er optjente med, og om der er en difference fra optjeningstidspunktet til afviklingstidspunktet.

Udbetaling

Der kan til enhver tid indgås aftale om at hele eller dele af den opsparede frihed udbetales kontant til den ansatte. Udbetalingen sker efter reglerne angiver under punktet ”Løn”.

Ved fratræden

Hvis der ved den ansattes fratræden henstår opsparret frihed, godtgøres denne kontant på fratrædelsestidspunktet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i de respektive aftaler mv. Dog godtgøres frihed opsparret via ulempegodtgørelsen med nettotimelønnen ekskl. særlige ydelser mv. og ekskl. eget- og arbejdsgiverpensionsbidrag.

Hvis ny arbejdsgiver indvilliger heri, kan den ansatte vælge at overføre friheden til den nye arbejdsgiver. I så fald overføres et beløb efter reglerne i punktet ”Løn”, fra den afgivende til den modtagende ansættelsesmyndighed.

Lokalaftaler

Aftalen om opsparede fridage kan fraviges eller suppleres ved lokalaftale.

Skolens øverste leder og øvrige ledere ansat efter lederaftalen

Skolens ledere er også omfattet af aftale om opsparing af frihed. Dog er det kun muligt at overføre særlige feriedage til opsparingspuljen.

Læs her [Cirkulære om aftale om opsparing af frihed](#)
